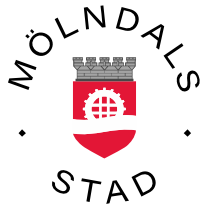

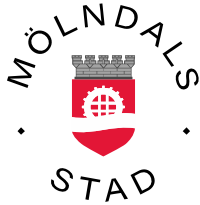
Kommunstyrelsens Riktlinjer för finansförvaltning

<i>Riktlinjer för finansförvaltning</i>	<i>Beslutat av Kommunstyrelsen, 2021-06-02 §118</i>	<i>Gäller från och med 2021-06-02</i>
<i>Ansvarig Stadsledningsförvaltningen</i>	<i>Gäller för Kommunkoncernen</i>	<i>Senast reviderad 2021-02-24</i>

Innehåll

1. INLEDNING.....	2
2. LIKVIDITETSFÖRVALTNING	2
3. LÅNGSIKTIG MEDELSFÖRVALTNING	3
4. UPPLÅNING	3
5. BORGEN	6
6. AVSÄTTNING FÖR PENSIONSÄNDAMÅL	6
7. STYRNING OCH RAPPORTERING.....	7
8. BEGREPPSFÖRKLARINGAR	7

1. INLEDNING

Dessa riktlinjer baseras på samt utgör komplettering till av kommunfullmäktige antagen finanspolicy, KF 2020-12-16 §170.

Kommunstyrelsen uppdrar åt sitt arbetsutskott att följa tillämpningen av föreskrifterna för finansförvaltningen. Uppdraget innebär att:

- Hålla kommunstyrelsen informerad om finansförvaltningen genom regelbundna rapporter
- Hålla uppsikt över att finanspolicy och dessa riktlinjer följs vid stadsledningsförvaltningens finanshantering

2. LIKVIDITETSFÖRVALTNING

För att uppnå en effektiv medelsförvaltning ska en samordnad likviditetsplanering ske. Likviditetsplaneringen ska ligga till grund för bedömning av betalningsberedskapen på kort och lång sikt samt utgöra underlag för beslut om placering av likvida medel och upplåning. Placering av likvida medel kan ha en längre bindningstid än ett år om dessa kan omvandlas till likvida medel inom 3 arbetsdagar.

Tillåtna tillgångsslag

I likviditetsförvaltningen är följande tillgångsslag tillåtna:

- Likvida medel i svensk valuta
- Svenska räntebärande värdepapper, såsom obligationer
- Andra tillgångsslag skall prövas av kommunstyrelsen.

Kontoplacering ska ske i Nordiska banker med rating lägst A utifrån Standard & Poor eller motsvarande rating hos Moody's, Nordic Credit Rating eller Fitch.

Undantag: Mölnåls Energi AB har valutakonton i EUR för handel på elbörsen.

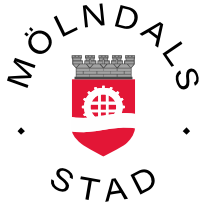
Tillåtna emittenter

Placeringar får ske i räntebärande värdepapper utgivna i svenska kronor.

Följande emittenter är tillåtna:

- Svenska staten, av staten helägda bolag eller av staten garanterat värdepapper
- Kommuninvest, svenska kommuner och landsting
- Nordiska banker och bostadsfinansieringsinstitut
- Räntebärande värdepapper, såsom obligationer, med rating med lägst kreditbetyg BBB- utifrån Standard & Poor eller motsvarande rating hos Moody's, Nordic Credit Rating eller Fitch.

Vid en nedrating under löptiden där det räntebärande värdepappret hamnar under tillåten rating BBB- ska kommunstyrelsen informeras. Bedömning och hantering sker utifrån fall till

fall. I krediter inom BBB+ till BBB- får störst andel per emittent uppgå till max 6 mnkr och i krediter med högre rating får störst andel per emittent uppgå till max 10 mnkr. Maximal löptid per räntebärande värdepapper får som mest uppgå till 4 år. Den genomsnittliga durationen ska maximalt uppgå till 1,5 år.

Förfallodagar på räntebärande värdepapper skall i största möjliga mån följa stadens likviditetsplanering. Checkräkningskrediten får kortsiktigt användas vid mismatch mellan förfallodag och verkligt utfall utifrån prognostiserad likviditetsplanering.

För placering i räntefonder gäller följande:

- Tillåtna räntefonder ska vara nominerade i SEK och vara SEK-hedgade för att undvika valutarisk.
- Tillåtna räntefonder ska omfattas av daglig handel.
- För placering av överskottslikviditet i räntefonder gäller genomsnittlig rating A- med en maximal duration på 1,5 år.

Finans- och bolagsstrateg fattar i samråd med stadens ekonomichef beslut om placering av likviditet.

Kommunstyrelsen fastställer checkräkningslimiter och övriga villkor för koncernkassans mellanhavanden med stadens egna bolag.

3. LÅNGSIKTIG MEDELSFÖRVALTNING

Staden har i dagsläget inte någon avsättning för extern långsiktig förvaltning vare sig rörande överlikviditet eller pensionsförvaltning. Om kommunfullmäktige beslutar om en sådan avsättning måste kommunstyrelsen komplettera dessa riktlinjer med detaljerade anvisningar för placeringsformer, riskbegränsning, uppföljning, rapportering m m

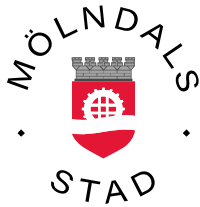
Långsiktig utlåning till helägda bolag förekommer dock.

4. UPPLÅNING

I detta avsnitt avses såväl kort- som långfristig upplåning. Med kortfristig upplåning avses lån med en löptid på upp till ett år. Kortfristiga lån upptas antingen för att utjämna likviditetssvackor eller i avvaktan på lämplig tidpunkt för upptagande av långfristigt lån.

Vid upplåning och skuldförvaltning ska sådana former väljas som medger en låg risknivå och lägsta möjliga finansieringskostnader. Upplåning genomförs till den volym som för respektive år fastställts av kommunfullmäktige i samband med årsbudgetbeslutet eller i särskilt ärende.

Vid fastställandet av upplåningsbehovet ska även bolagens behov av finansiering beaktas. De helägda bolag som beviljats borgen sköter sin egen upplåning i enlighet med av bolaget

antagen policy och inom beslutad borgensram. Om bolagen önskar finansiera sig genom annan säkerhet än mot borgen ska det stämmas av med kommunstyrelsen.

4.1 Finansieringsrisk

Med finansieringsrisk avses risken att inte ha tillgång till kreditmarknaden vid omsättning av lån. För att säkerställa tillgång till kreditmarknaden ska koncernen ha en differentierad förfallostruktur på sin låneportfölj.

- Den genomsnittliga kapitalbindningstiden i låneportföljen ska minst vara 1 år och max 5 år.
- Enskilda lån ska inte ha en längre kapitalbindningstid än 10 år.
- Högst 50 procent av lånestocken får förfalla till betalning inom en rullande 12-månadersperiod. Avsteg kan göras om det finns lån där avsikten är att amortera vid kapitalförfall.

Stadsledningsförvaltningen ska tillse att kommunkoncernen har en god betalningsberedskap. Nyttjande av upphandlad checkräkningskredit får ske i avtalad omfattning utan hinder av reglerna i denna policy.

4.2 Tillåtna finansieringsformer

Finansiering får ske i form av lån hos långgivare enligt följande:

Långgivare	Max andel per Långgivarkategori, %	Max andel per långgivare, %
Nordisk bank	100	50
Leasingfinansiär	100	Enligt ramavtal
Svenska försäkrings- & pensionsbolag	50	20
Kommuner, landsting	50	20
Egna kommunala bolag	100	100
Kommuninvest	100	100

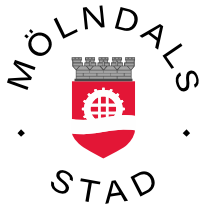
Utlandslån kan i speciella situationer få förekomma, då skall kommunstyrelsen i särskilt ärende besluta om denna upplåning.

Finansiering kan även ske som leasing, se vidare 4.8 Leasing.

4.3 Ränterisker

Med ränterisken avses risken att en förändring av det allmänna ränteläget påverkar kommunkoncernens räntekostnader i negativ riktning. För att begränsa ränterisken skall lånestocken utformas i enlighet med följande:

- Upplåningsportföljens genomsnittliga räntebindningstid skall vara minst 2 år och högst 5 år

- Lånen bör spridas på olika räntebindningsperioder så att högst 40 procent med ett avvikelsemandat om +/-20 procent räntestjusteras varje rullande 12-månadersperiod
- Räntebindningstiden för enskilda lån/derivat får ej överstiga 10 år.

Rörlig ränta är klassificerad som bunden till nästa räntestjusteringsdag. Fast ränta i lån eller swap är klassificerad till dess förfallodag.

4.4 Tillåtna riskhanteringsinstrument

Derivat får endast användas som säkringsinstrument och inte i spekulativt syfte. Kommunkoncernens användning av derivatinstrument ska vara begränsad.

Tillåtna säkringsinstrument:

- Räntederivat (ränteswapp, räntegolv, räntetak, räntekorridor)
- Valutaderivat (valutatermin, valutaswap)
- Elprisderivat (hantering av derivat inom elhandeln förekommer endast hos Mölnåls Energi).

För nyttjande av ovan nämnda riskhanteringsinstrument gäller följande begränsningar:

- Ränteswappar får endast användas till att förkorta eller förlänga räntebindningstiden på befintliga eller planerade framtida underliggande lån i skuldportföljen med syfte att säkra framtida räntekostnader. Som en del i ränteriskhanteringen ingår att säkringsinstrument kan ersättas eller överflyttas för att åstadkomma en jämn och stabil räntekostnad över tiden
- Handeln med dessa instrument får inte ske på sådant sätt att upplåningsportföljen avviker eller efter lösen kommer att avvika från reglerna i finanspolicyn
- Nordiska affärsbanker med A som lägsta rating utifrån Standard & Poor's är godkända motparter för derivattransaktioner
- Att aktivt gå in och ur positioner enbart i syfte att tjäna pengar, så kallad "trading" är inte tillåten

4.5 Intern upplåning

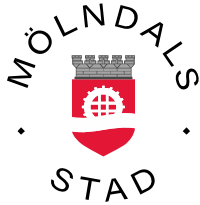
Med intern upplåning menas uppgörelser mellan olika enheter inom koncernen mot en viss, vid varje tidpunkt, överenskommen ränta lånar pengar från varandra.

Stadsledningsförvaltningen ansvarar för checkräkningslimiter, avtal och förvaltning av dessa mellanhavanden.

4.6 Upphandling

Lagen om offentlig upphandling gäller ej för finansiella tjänster. Men alla finansiella tjänster, som exempelvis extern upplåning, ska ske på affärsmässiga grunder och i överensstämmelse med intentionerna i lagen om offentlig upphandling.

4.7 Koncernfrågor

Möjligheter till samordning av upplåning som ger koncernmässiga fördelar ska utnyttjas. De kommunala bolagen har dock själva det yttersta ansvaret för att initiera lösningar av sina lånebehov.

4.8 Leasing

Leasing avser alla avtal om hyra av lös egendom. I ett leasingavtal finns oftast tre parter, leasegivaren som finansierar egendom, underleverantören som levererar egendom samt leasetagaren som hyr egendom. Marknaden tillhandahåller olika former av leasing som möter olika behov. Avgörande för om staden ska använda leasing eller inte som finansieringsform är den samlade ekonomiska bedömningen vid leasingtillfället. Varje beslut om leasingupphandling ska föregås av en skriftlig dokumentation som visar finansieringsformens för- och nackdelar i förhållande till egen finansiering.

Om leasing övervägs skall anbud begäras in. Finans- och bolagsstrateg eller annan som kommunstyrelsen förordnar beslutar om leasingfinansiering är det bästa alternativet.

5. BORGEN

Kommunal borgen beslutas av kommunfullmäktige. Kommunal borgen lämnas normalt endast till företag som helt eller delvis ägs av staden. För av staden delägda företag får borgen omfatta andel i åtaganden enligt vad som avtalas med andra delägare

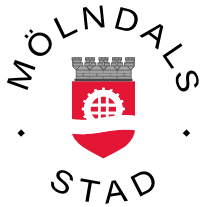
Borgen lämnas bara för investeringar och beslut ska föregås av analys av investerings- och driftkalkyler av borgenstagarens förutsättningar att fullfölja sina åtaganden.

Borgen är en finansiell tjänst under risktagande och får inte lämnas på villkor som motverkar sund konkurrens. En borgensavgift tas ut, dels för att uppnå konkurrensneutralitet, dels för att ge låntagaren incitament att avveckla/amortera lån mot kommunal borgen. Borgensavgift tas ut en gång per år och utgår som en procentuell avgift på gällande borgensåtaganden. Nuvarande avgift uppgår till 0,5%.

Kommunfullmäktige beslutar om borgen. Ansökan ställs till Kommunstyrelsen och ärendet bereds av Finans- och bolagsstrateg. Vid normalt förfarande lämnas ansökan om borgen in i samband med stadens budgetprocess.

6. AVSÄTTNING FÖR PENSIONSÄNDAMÅL

I dagsläget återlånar staden pensionsmedlen för att finansiera investeringar. Detta är endast tillåtet i offentlig sektor. Vid återlån har staden kontroll på de återlånade medlen och risken är minimerad. Nackdelen är att staden går miste om eventuell avkastning på placerat kapitalet. Placering innebär dock en risk då varken värde eller avkastning på placeringar kan garanteras.

Om staden skulle ändra strategi och istället placera pensionsmedlen krävs ett beslut i kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige ska då också besluta om särskilda riktlinjer för förvaltningen av dessa pensionsmedel där det ska framgå hur medlen ska förvaltas, tillåten risk samt hur uppföljning och kontroll av förvaltningen ska ske.

7. STYRNING OCH RAPPORTERING

Stadsledningsförvaltningen ansvarar för samordningen av de finansiella frågorna inom koncernen. Samordningen sker enligt av fullmäktige antagna finanspolicy som utgör ramen för finansiellt samarbete mellan Staden och dess bolag.

Stadsledningsförvaltningen ansvarar för att ändamålsenlig dokumentation, rutiner, rapportering och uppföljning sker av finansiella transaktioner i staden. I bolagen har verkställande direktören motsvarande ansvar. Kommunstyrelsen ska löpande informeras om staden och kommunkoncernens finansiella mellanhavanden. Stadsledningsförvaltningen ansvarar för att avvikelserapportering sker utan fördröjning till Kommunstyrelsen. Motsvarande i bolagen sker inom ramen för verkställande direktörens löpande rapportering till styrelsen. Rapportering av prognos för de finansiella posterna sker i samband med stadens månadsrapporter. Utöver det sker rapportering i samband med hel- och delårsbokslut.

8. BEGREPPSFÖRKLARINGAR

Inledning

Nedanstående lista förklarar begrepp som används i denna policy samt begrepp som vanligen används i finansområdet och därmed kan återkomma i finansrapportering.

Den här listan kan uppdateras utan att ett nytt beslut om denna policy behöver tas.

Administrativ risk: Risk som uppstår på grund av dåliga rutiner, kontrollsystem, brottslighet etc. Kan motarbetas genom goda rutiner och kontroll, till exempel att två personer ska attestera, eller att en person utför affären och en annan bokför den.

Annuitetslån: Lån där summan av ränta och amortering är lika stor vid varje delbetalning.

Räntetak(Cap): Ett med option besläktat instrument, som innebär att låntagaren betalar en premie för rätten att inte behöva betala räntor över en viss nivå (jfr Option och Golv).

Cash flow: Det flöde av likvida medel som uppkommer i en organisation som följd av in- och utbetalningar i den löpande verksamheten.

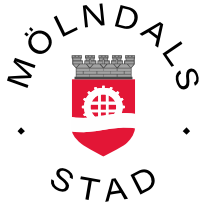
Cash management: Att hantera intäkts- och kostnadsflöden på ett effektivt sätt.

Certifikat: Upplåningsinstrument på penningmarknaden för staten, banker, företag med flera. Fungerar i praktiken som en obligation, men är underställd ett annat regelverk.

Räntekorridor(Collar): Ett med option besläktat instrument, som är en kombination av räntetak och golv, och som innebär att räntan låses in mellan två nivåer.

Derivatinstrument: Finansiellt instrument som är kopplat till andra finansiella instrument och där kursutvecklingen bestäms av utvecklingen för ett eller flera underliggande instrument. Exempel är option, termin, swap.

Diskretionär förvaltning: Förvaltaren genomför transaktioner för kunds räkning i den utsträckning och med de begränsningar som fastställts i avtal och fullmakt.

Duration: Löptid. Ett mått på ränterisk för räntebärande tillgångar och skulder. Uttryck för räntekänslighet vid räntejusteringar på ett lån eller en fordran. Är samtidigt ett uttryck för genomsnittlig viktad återstående löptid för ett lån eller en fordran.

Effektiv ränta: Årlig kostnad kopplad till ett lån, som i sin enklaste form beräknas utifrån nominell ränta och antal förfalldagar per år. Här ingår också eventuella andra påverkande faktorer, som avgifter, provision, över- respektive underkurs, etc. Ju högre nominell ränta och ju fler förfalldagar per år, desto högre effektiv ränta.

Effektiv årsränta: Den effektiva räntan uppräknad på årsbasis.

Emittent: Utgivaren av till exempel en obligation.

Finansieringsrisk: Risken att inte erhålla lån alls, eller till orimliga kostnader.

Golv(floor): Ett med option besläktat instrument, som innebär att låntagaren åtar sig att till exempel i anslutning till ett lån med rörlig ränta, betala en viss ränta även om marknadsräntan sjunker under denna nivå. Innebär att man sätter ett golv för hur lågt räntan får sjunka. (jfr Optioner och räntetak).

Förfalldag: Datum för räntebetalning.

Kapitalbindning: Den tid lånet är garanterat (=återstående löptid i befintliga lån)

Koncernbank: Benämning för arbets sättet hur finansiella risker och likviditetsflöden samordnas inom en koncern. I många kommuner används också begreppet internbank.

Kreditrisk: Osäkerheten kring en låntagares kreditvärdighet och möjlighet att fullgöra sina förpliktelser.

Likviditetsrisk: Risken att ett värdepapper på grund av marknadssituationen ej kan omsättas utan stora kostnader. Omfattar även risken att kommunen/företaget ej har tillräckliga likvida medel och därför kan drabbas av onödiga kostnader för att kunna fullgöra sina betalningar.

Löptid: Den tid ett lån löper fram till dess att det förfaller.

Motpartsrisk: Risken att en motpart inte kan fullfölja sina åtaganden på utsatt tid eller med hela det belopp som fordran avser.

Nominell ränta: Gällande låneränta (räntesats).

Nuvärde: Mått på vad ett framtida kassaflöde är värt idag, till exempel vad 100 kronor om två år är värt idag.

Obligation: Ett bevis för att man har lånat ut pengar. Obligationen är ett värdepapper som kan omsättas.

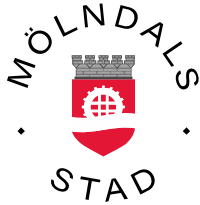
Option: Avtal som ger innehavaren rättighet, men inte skyldighet, att köpa eller sälja ett finansiellt instrument eller en råvara till en angiven kurs vid eller före ett angivet datum. Utfärdaren påtar sig skyldighet att uppfylla avtalet gentemot innehavaren, det vill säga att sälja eller köpa tillgången.

Politisk risk: Ett uttryck för risken att regler och beslutsmiljö förändras på ett negativt sätt på grund av politiska beslut.

Portfölj: Finansiell tillgång som är placerad i olika värdepapper eller skuld som består av krediter med olika löptider, räntebindning med mera.

Rating: Internationell kreditvärdering som används vid upplåning. Högsta betyg är AAA, det sämsta är CCC och D. För att skilja sig från varandra kan olika värderingsinstitut använda olika sätt att formulera värderingen. Moody's benämner till exempel sin högsta värdering Aaa, medan Standard & Poor's använder AAA.

Reporänta: Riksbankens styrränta, som avser räntan för att placera/låna i Riksbanken under en vecka.

Risklimit: Gräns för risktagande.

Räntebas (räntedagar): Antalet dagar under ett år som ränta på ett lån beräknas efter. Definierar hur räntebeloppet ska räknas ut med hänsyn till antalet dagar under ett år.

Räntebindningstid: Tidsperiod under vilken räntan på ett lån eller en placering är fast.

Räntejustering: Ändring av låneräntan en eller flera gånger under låneperioden. Ny ränta sätts i enlighet med räntejusteringsklausulen.

Ränterisk: Uttryck för osäkerheten kring framtida ränteutveckling och att värdet på en tillgång eller kostnaden för ett lån negativt förändras p.g.a. en oväntad förändring av räntenivån.

STIBOR: Akronym för Stockholm InterBank Offered Rate. Den ränta som svenska banker använder när de lånar pengar av varandra. Stibor räntan sammanställs av OMX Nordic Exchange. Varje bankdag ställer ett antal utvalda banker priser på de olika Stibor räntorna. Fixingen för respektive ränta utgörs av ett genom snitt av de offererade räntorna. För att göra fixingen mera stabil exkluderas det högsta och det lägsta budet innan genomsnittet räknas ut. Eftersom alla bud som ligger till grund för Stibor fixing ska vara inlämnade klockan 11.00 anses detta klockslag vara mätpunkten. Därför är det kutym att ange 11.00 som avläsningstidpunkt på offertförfrågningar trots att räntan egentligen inte publiceras förrän kl 11.05. Det finns åtta olika Stibor fixing. Stibor TN, Stibor 1W, Stibor 1M, Stibor 2M, Stibor 3M, Stibor 6M, Stibor 9M och Stibor 12M. Den som är mest vanligt förekommande är Stibor 3M som avser en interbankränta med tre månaders bindningstid med start två bankdagar efter räntefixing. Stibor är en standardiserad och därmed en god referensränta. Därför används den ofta som bas vid olika typer av avtal som involverar en räntesats. Eftersom dessa avtal oftast inte avser lån mellan banker blir räntan en annan än Stibor. Då uttrycks den som Stibor plus eller minus en viss marginal. Exempelvis Stibor 3M +12 punkter. Detta gör också att det blir lätt att jämföra upplåningskostnaden mellan olika låntagare.

Swap: Avtal där två parter kommer överens om byte av betalningsflöden och/eller lånebelopp baserat på ett angivet nominellt belopp under en angiven period. Valutaswap innebär att man växlar valuta, om man till exempel har lånat i dollar men vill ha återbetalning i kronor. Med hjälp av en swap kan man till exempel avtala med en bank att de får dollar av oss, mot att de ger oss kronor. Banken övertar också räntebetalningen i dollar mot att vi betalar räntor på kronlånet.

Valutarisk: Risken att drabbas av förluster till följd av valutakursförändringar.

Valutasäkrat lån: Lån i annan valuta som samtidigt valutaterminsäkrats.

Värdepapper: Gemensam beteckning för bl.a. aktier, obligationer, optioner och terminer.

Återlån: Medel som motsvarar stadens pensionsförpliktelser som används för att finansiera investeringar eller för att amortera lån.